

UČENJE

1. NAJPREJ UGOTOVI, KATERI UČNI TIP SI

Odgovori si na vprašanja in zabeleži, ali bolj spadaš k vizualnemu, slušnemu (avditivnemu) ali kinestetičnemu tipu.

VIZUALNI (vidni)

Ali čečkate, ko telefonirate?

Ali hitro govorite?

Bi raje videli zemljevid, kot da vam povedo pot?

- So urejeni in metodični.
- Hitro govorijo.
- Dobro načrtujejo in organizirajo daleč vnaprej.
- Opažajo podrobnosti v okolju.
- So usmerjeni na zunanji videz – tako pri obleki, kot tudi sicer.
- Znajo dobro načrtovati, v mislih pa resnično vidijo cele besede.
- Bolj si zapomnijo, kar vidijo, kot kar slišijo.
- Učijo se s pomočjo vizualnih asociacij.
- Ponavadi jih ne moti hrup.
- Težave imajo pri pomnjenju ustnih navodil in pogosto prosijo ljudi, naj ponovijo, kar so rekli.
- Berejo veliko in hitro.
- Berejo raje sami, kot da jim berejo drugi.
- Potrebujejo celovit pregled in namen in so previdni, dokler si mentalno niso na jasnem o projektu ali problemu.
- Pozabijo prenesti ustna sporočila.
- Pogosto vedo, kaj hočejo povedati, ne morejo pa za to hitro najti pravih besed.
- Tudi kadar nameravajo biti pozorni, se včasih kar zamaknejo.

Za takšne učence se svetuje:

- uporaba slik, fotografij, ilustracij, grafov;
- jasno morajo videti učitelja pri razlagi, še posebej gestikulacijo;
- uporaba barv za podčrtavanje in označevanje pomembnih besedil;
- ideje naj narišejo, naslikajo;
- zgodbo naj najprej napišejo in tudi narišejo;
- branje ilustrativnih besedil;
- predstavljajo naj si besede.

SLUŠNI (avditivni)

Se pogovarjate sami s seboj?

Greste raje na predavanje ali seminar, kot da bi prebrali knjigo?

Ali raje govorite, kot pišete?

- Ko delajo, se pogovarjajo sami s seboj.
- Hitro jih zmoti hrup.
- Ko berejo, premikajo ustnice in izgovarjajo besede.

- Radi poslušajo in berejo na glas.
- Zlahka ponavljajo za drugimi in posnemajo barvo glasu.
- S pisanjem imajo težave, so pa boljši v pripovedovanju.
- Govorijo v ritmičnih vzorcih.
- Pogosto so odlični govorniki.
- Bolj jim ugaja glasba kot kaka druga umetnost.
- Učijo se s poslušanjem in si bolje zapomnijo tisto, kar slišijo, kot tisto, kar vidijo.
- So zgovorni, radi se pogovarjajo in obširno opisujejo.
- Težave imajo s projekti, ki zahtevajo vizualizacijo, kot je na primer izrezovanje med seboj ujemajočih se koščkov.
- Bolje črkujejo v govoru kot v pisanem besedilu.
- Raje poslušajo šale, kot berejo stripe.

Zato se pri slušnem tipu svetuje, da:

- sodelujejo v diskusijah ali debatah;
- snov ponovijo v obliki nastopa;
- glasno berejo;
- za lažje pomnjenje uporabljajo glasbeno podlago; se posnamejo;
- se o idejah pogovarjajo;
- učenci nekomu narekujejo pri zapisu besed.

KINESTETIČNI (gibalni)

Ali bolje razmišljate, če se pri tem gibljete ali sprehajate?

Ali med govorjenjem veliko gestikulirate?

Ali težko sedite pri miru?

- Govorijo počasi.
- Odzivajo se na materialne nagrade.
- Dotikajo se ljudi, da bi vzbudili njihovo pozornost.
- Ko se pogovarjajo, so blizu sogovornika.
- So fizično naravnani in se veliko gibljejo.
- Mišice se jim razvijejo zelo zgodaj.
- Učijo se z delom oziroma z dejavnostjo.
- Učijo se med sprehajanjem in z opazovanjem.
- Pri branju si pomagajo s prstom.
- Veliko gestikulirajo.
- Ne morejo dalj časa sedeti pri miru.
- Ne morejo si zapomniti geografskih značilnosti, če na kraju dogajanja tudi zares niso bili.
- Uporabljajo besede, ki označujejo dejanja.
- Radi imajo prav grdo pisavo.
- Stvari radi odigrajo do konca.
- Radi imajo aktivne igre.

Zato se učencem, ki jim je ljubši motorični tip učenja, svetuje:

- veliko odmorov med učenjem;
- med učenjem naj se premika;
- učijo naj se stoje;
- uporabljajo zelo močne barve za zapomnitev;
- poslušajo glasbo med učenjem.

2. KAKO SE PRIPRAVITI DO UČENJA?

Delovne vneme in delovne discipline ti ne more vsiliti nihče. To ni nekaj, kar lahko dobiš od zunaj. Veselje do učenja moraš poiskati v svoji notranjosti s pomočjo staršev, učiteljev ... Če ne moreš najti notranje motivacije, pomisli na zunanjo – tekmovanje, lažje delo, prihranek časa z uporabo novega znanja..

DA BOM BOLJ USPEŠEN V ŠOLI, SE UČIM TUDI UČENJA.

- **Redno obiskujem pouk.** V šolo prihajam pravočasno in ne zamujam.
- Vedno nosim s seboj **vse šolske potrebščine.**
- **Aktivno sodelujem** pri pouku in pozorno **poslušam** učiteljevo razlago. Tako se lahko že v šoli dobro seznanim s snovjo, doma pa snov le še ponovim.
- **Prepišem in prerišem vse**, kar učitelj napiše ali nariše na tablo.
- Skrbim za **urejenost zvezkov**, shranjujem delovne liste.
- Kadar sem odsoten, vedno **nadomestim zamujeno. Sam** poskrbim za to.
- Zapiske primerjam s sošolčevimi, dopolnim jih z **zapiski iz učbenika – izpišem** le najpomembnejše.
- **Spat grem dovolj zgodaj**, da sem naslednje jutro spočit.

3. NAREDI SI UČNI NAČRT

• **PRIPRAVI SI DELOVNI PROSTOR**

Najprej poskrbi za **mir**, saj ga potrebuješ pri učenju. V vsakem stanovanju, če je še tako majhno, je treba najti **miren kotiček za učenje** (pisalna miza), ki je samo tvoj. Uredi si svoj prostor po svojem okusu – privlačno, prijazno, prijetno – tako, da bo tebi všeč. Prostor, v katerem se učiš, mora imeti **dovolj dnevne svetlobe in pravilno osvetlitev** (najbolje je, da svetloba prihaja z leve strani).

Med učenjem občasno vstani od knjige in **se malo razgibaj**, naredi kakšno telovadno vajo ali se sprehodi po sobi gor in dol. Pri branju je pomembna **oddaljenost knjige od obraza približno 20 cm**. Pazi tudi na pokončno držo ob knjigi. Ne pozabi na **zračenje prostora**. Možgani potrebujejo dovolj kisika in še nekaj – **dovolj spanja** (od 9 do 10 ur).

- **URED SI DELOVNO MIZO**

Pospravi si delovno mizo! Da bo tvoja koncentracija za učenje boljša, si svojo delovno mizo uredi tako, da ne boš imel okrog sebe razstavljenih stvari, ki privlačijo tvojo pozornost. Delovna miza ne sme biti polna zvezkov in knjig. Ko vidiš tako veliko goro učenja pred seboj, se prav gotovo ne počutiš dobro. Premešaj kupčke tako, da se pisne naloge in učenje menjavajo: pisna naloga iz matematike, nato učenje zgodovine, nato slovenska domača naloga, nato učenje biologije... Po končanem učenju si pospravi učne pripomočke, zvezke in knjige v torbo.

- **IZBERI SI NAJPRIMERNEJŠI ČAS ZA UČENJE**

S starši se dogovori, kdaj bi bil zate najprimernejši čas za učenje. Pripravi si **tedenski urnik učenja**, nalepi ga na steno in se poskušaj **vsak dan učiti ob istem času**. Nekateri ljudje lažje delajo zjutraj, nekateri popoldan ali zvečer. Prisluhni zato svoji naravi in delaj skladno z njo. Sam zase veš, koliko časa največ vzdržiš pri knjigi. Poskušaj počasi ta čas podaljševati. Tudi to je neke vrste trening, prav tako kot pri športu. Športnik atlet, ki hoče napredovati, mora teči vsak dan in to vsak dan malce hitreje in dlje kot prejšnji dan, da bi bil boljši. Tako je z učenjem, **vsak dan se uči nekaj minut dlje**.

4. UČENJE

Ne pozabi na zlato pravilo "Učimo se vedno s svinčnikom in papirjem v roki." V trenutku, ko vzamemo v roke svinčnik, odpremo pet poti v naš spomin. Zapisal ali podčrtal si ne boš vsega, kar je v knjigi, temveč samo najpomembnejša dejstva. To pa že pomeni nadvse pomembno intelektualno delo: ločevanje bistvenega od nebistvenega.

RECEPT ZA UČENJE:

- Ø **Pregledam vsebino in jo razdelim na manjše dele.**
- Ø **Preberem in podčrtam glavne misli.**
- Ø **Obnovim, kar sem prebral.**
- Ø **Ponavljam, ponavljam – največ se pozabi takoj po učenju, zato snov ponovim še enkrat čez uro, čez en dan, čez en teden, čez en mesec.**

PET P-jev

1. **POMISLI** pri zaprtem zvezku, knjigi, kaj ste delali v šoli zadnjo uro.
2. **PRELETI** celotno snov v učbeniku in v zvezku.
3. **PREBERI** pozorno in z razumevanjem snov v učbeniku in v zvezku.
4. **PONOVI** večkrat in na različne načine. Izpiši pomembnejše besede.
5. **PREGLEJ** celoto še enkrat.

KAKO SI NAJBOLJE ZAPOMNIM NAUČENO?

Naredim kratke povzetke ali miselne vzorce.

Najprej si ustvarim splošno sliko o snovi, potem dodajam posebnosti.

Težje odlomke preberem še naglas.

Pojasnim si neznane besede, razložim jih s svojimi besedami.

Poskušam si v mislih predstavljati, povezujem s tistim, kar že znam.

Snov ponovim skupaj s sošolcem, tako da si postavljava vprašanja.

MISELNI VZORCI:

Kako se izdelava miselni vzorec?

- a) Poišči veliko polo papirja ali vsaj prazen list. Na sredino papirja zapiši glavno točko ali naslov.
- b) Za poudarek uporabljalj VELIKE TISKANE ČRKE.
- c) Uporabljalj ključne besede in fraze. Varčuj s številom besed.
- d) Uporabljalj flomastre in miselne vzorce oživi z barvami, ki naj imajo svoje pomene, s podčrtovanjem ali z obkroževanjem.
- e) Namesto besed uporabljalj slike in simbole.
- f) Miselne vzorce lahko opremiš tudi s puščicami, ki nakazujejo medsebojne povezave in odnose.
- g) Izmisli si nove simbole. Tako si boš stvari lažje zapomnil.
- h) Zabavaj se in bodi ustvarjalen.

Cilji miselnih vzorcev:

- porabiti manj časa za učenje;
- narediti učenje učinkovitejše;
- uriti možgane, da bodo sposobni stvarnega logičnega mišljenja, ločevanja bistva od nebistva, zapisovanje kratkih povzetkov, povezovanja pojmov;
- ob izdelavi miselnega vzorca boš učno snov sprejemal z očmi, ušesi, roko, svinčnikom, flomastri... – tako boš oblikoval miselni vzorec s svojo lastno iznajdljivostjo in domišljijo.

5. ZA KONEC

- Vsak dan načrtujem učenje za naslednji dan. Držim se svojega načrta.
- Vedno sem pozoren na tisto, kar se učim. Manj je včasih več.
- Včasih prelistam vnaprej, kaj se bomo učili. Tako se že malo pripravim.
- Sproti opravljam šolske obveznosti. Dolžnosti, ki jih prelagaš, te skrbijo in bremenijo, hkrati pa ustvarjajo odpor so predmeta.
- **USPEH RODI USPEH.** Uspeh pri učenju prebudi več zanimanja in volje za napredovanje. Začutil/-a boš, da se znaš učiti in da to rad/-a počneš. To pa je največja nagrada in zagotovilo za nadaljnji uspeh v življenju.
- **DOBRE UČNE NAVADE, ZBRANOST IN SODELOVANJE PRI POUKU ter REDNO DOMAČE DELO** so zagotovilo za dober šolski uspeh.

DOMAČE NALOGE

1. VLOGA DOMAČIH NALOG

- **VZGOJNA FUNKCIJA:** razvijanje delovnih navad, vztrajnosti ter odgovornosti zase in za svoje delo, navajanje na samostojnost, organiziranje časa.
- **IZOBRAŽEVALNA FUNKCIJA:** utrjevanje učne snovi, iskanje in pridobivanje novih znanj in uporaba znanja v novih situacijah, navajanje na iskanje podatkov.
- **DIDAKTIČNA FUNKCIJA:** razvijanje spretnosti, navad, urjenje spomina.

- DOMAČE NALOGE SO VSAKODNEVNA OBLIKA DELA UČENCEV; PREKO DOMAČIH NALOG UČENCI SKRBIJO ZA REDNO, KAKOVOSTNO IN PREDVSEM SAMOSTOJNO OPRAVLJANJE UČNIH OBVEZNOSTI.

- DOMAČE NALOGE PRISPEVAJO K UČINKOVITOSTI POUKA - SO Z NJIM ORGANIZACIJSKO POVEZANE, GA NADALJUJEJO ALI PA SO PRIPRAVA NA NASLEDNJO URO.

2. POGOJI ZA PISANJE DOMAČIH NALOG

❖ DELOVNI PROSTOR

Domače naloge se vedno opravljajo na pisalni mizi oz. mizi, ne pa na postelji, kavču pred TV, v bližini moteče glasbe ipd. Miza mora biti vedno pospravljena, brez motečih stvari v bližini (stripi, revije, igrače, ipodi itd.). Prostor mora biti pravilno osvetljen, da si učenec ne dela sence. Imeti mora tudi ustrezen sedež, višina mora biti nastavljen tako, da se otrok z nogami dotika tal.

❖ ČAS ZA OPRAVLJANJE DOMAČIH NALOG

Čas oz. uro, ob kateri se opravlja naloge, je potrebno določiti že na začetku šolskega leta. Pomembno je, da se te ure zares držimo, saj se tako jasno loči prosti čas od časa za pisanje nalog in učenja.

❖ URNIK

Ko se določi, kdaj se bo opravilo naloge, se določi tudi, po katerem vrstnem redu se jih bo opravilo. Priporočljivo je, da se začne z lažjimi, nadaljuje pa z zahtevnejšimi nalogami.

❖ ODMORI

Odmore naj bi se vzelo takrat, ko je veliko domačih nalog.

Med odmori se lahko poteši lakoto in žejo, da se lažje nadaljuje. Lahko se malo potelovadi, naredi nekaj počepov, prezrači prostor ipd. Odmor ne sme biti predolg, priporočljivo je 5 minut.

❖ SAMOSTOJNOST

Pomembno je, da učenec opravlja domače naloge sam, saj le tako pridobi delovne navade, ki so še kako koristne. Priporočljivo je, da ga starši opozarjajo na naloge le na začetku, kasneje pa ne več, sicer se potem učenec zanaša na skrb staršev in prelaga odgovornost nanje.

Viri:

<http://www.makspecar.si/Uenci/Kako%20se%20u%C4%8Diti.aspx>

<http://www.otroci.org/php/nasveti/>

http://www.cvzu-pomurje.si/egradiva/ucimo_se_uciti

Pripravila: za ŠSS; Maja Sulčič